

BIỆN PHÁP QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG XÂY DỰNG VĂN HÓA NHÀ TRƯỜNG TẠI TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ VÀ TRUNG HỌC PHỔ THÔNG PHENIKAA - PHƯỜNG XUÂN PHƯƠNG, THÀNH PHỐ HÀ NỘI

Đặng Thị Phương
Trường THCS&THPT Phenikaa
Email: dangphuong.hnue@gmail.com

Tóm tắt: Trong nghiên cứu này, tác giả bài báo tập trung vào việc đề xuất và khảo nghiệm các biện pháp quản lý hoạt động Xây dựng văn hóa nhà trường tại trường trung học cơ sở và trung học phổ thông Phenikaa - Phường Xuân Phương, Thành phố Hà Nội bao gồm: Cải tiến hoạt động lập kế hoạch xây dựng văn hóa nhà trường tại Trường trung học cơ sở và trung học phổ thông Phenikaa; Đổi mới hoạt động tổ chức thực hiện kế hoạch xây dựng văn hóa nhà trường tại Trường trung học cơ sở và trung học phổ thông Phenikaa; Tăng cường chỉ đạo thực hiện hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường tại Trường trung học cơ sở và trung học phổ thông Phenikaa; Tăng cường kiểm tra, đánh giá hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường tại Trường trung học cơ sở và trung học phổ thông Phenikaa; Đẩy mạnh đầu tư cơ sở vật chất.

Từ khóa: Quản lý, văn hóa nhà trường, xây dựng văn hóa nhà trường

MEASURES FOR MANAGING SCHOOL CULTURE DEVELOPMENT ACTIVITIES AT PHENIKAA JUNIOR AND SENIOR HIGH SCHOOL - XUAN PHUONG WARD, HANOI CITY

Abstract: This study focuses on proposing and testing management measures for building school culture at Phenikaa Junior and Senior High School in Xuan Phuong Ward, Hanoi City, including: Improving the planning process for building school culture at Phenikaa Junior and Senior High School; Innovating the organization and implementation of the school culture building plan at Phenikaa Junior and Senior High School; Strengthening the direction and implementation of school culture building activities at Phenikaa Junior and Senior High School; Enhancing the inspection and evaluation of school culture building activities at Phenikaa Junior and Senior High School; and Promoting investment in infrastructure.

Keywords: Management, school culture, building school culture

Nhận bài: 12/01/2026

Phản biện: 23/02/2026

Duyệt đăng: 26/02/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong bối cảnh đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục Việt Nam, văn hóa nhà trường ngày càng được nhìn nhận là yếu tố nền tảng tạo nên môi trường học tập lành mạnh, sáng tạo và hiệu quả. Văn hóa nhà trường không chỉ phản ánh bản sắc riêng của từng cơ sở giáo dục, mà còn góp phần hình thành nhân cách học sinh (HS), củng cố mối quan hệ giữa các thành viên trong trường và định hình uy tín, thương hiệu giáo dục của nhà trường. Tuy nhiên, trong thực tế, việc quản lý hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường tại các trường THCS & THPT còn gặp nhiều khó khăn như: thiếu định hướng cụ thể, sự phối hợp chưa đồng bộ giữa các lực lượng giáo dục, năng lực tổ chức và triển khai của đội ngũ quản lý còn hạn chế. Đặc biệt, ở các trường tự thực có định hướng giáo dục hiện đại như THCS & THPT Phenikaa, việc xây dựng văn hóa nhà trường lại càng mang tính đặc thù và đặt ra yêu cầu quản lý khoa học, linh hoạt, phù hợp với mô hình giáo dục tiên tiến.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Các biện pháp quản lý

2.1.1. Cải tiến hoạt động lập kế hoạch xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa

* Nội dung và cách thực hiện biện pháp

• Xác định và rà soát hệ giá trị văn hóa nhà trường: Làm rõ các giá trị cốt lõi cần tiếp tục phát huy, đồng thời nhận diện những yếu tố chưa phù hợp với định hướng phát triển để điều chỉnh hoặc loại bỏ.

• Đánh giá mức độ phù hợp giữa kế hoạch và hệ giá trị văn hóa: Phân tích sự gắn kết giữa các hoạt động trong kế hoạch với giá trị văn hóa hiện có và định hướng phát triển của nhà trường, từ đó điều chỉnh nội dung nhằm nâng cao hiệu quả lan tỏa văn hóa trong thực tiễn.

• Tăng cường cơ chế tham gia và phản hồi: Thu thập ý kiến đóng góp từ giáo viên, tổ chuyên môn và các bộ phận liên quan trong quá trình xây dựng kế hoạch. Việc này giúp kế hoạch vừa mang tính thực tiễn, vừa thể hiện được đặc trưng riêng của nhà trường.

• Hoàn thiện kế hoạch trên cơ sở chọn lọc và định hướng: Ban giám hiệu tiếp nhận, phân tích và lựa chọn các ý kiến phù hợp với chiến lược phát triển, từ đó xây dựng kế hoạch hoàn chỉnh, bảo đảm tính thống nhất, khả thi và hiệu quả khi triển khai.

2.1.2. Đổi mới hoạt động tổ chức thực hiện kế hoạch xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa

** Nội dung và cách thực hiện biện pháp*

• Nâng cao năng lực đội ngũ trong tổ chức thực hiện kế hoạch:

Ban giám hiệu cần bảo đảm giáo viên và cán bộ nhân viên được tiếp cận đầy đủ với các phương pháp dạy học đổi mới, ứng dụng công nghệ trong giáo dục và các cách thức tổ chức hoạt động phù hợp với định hướng phát triển của nhà trường. Nhà trường cần thường xuyên tổ chức các buổi tập huấn, sinh hoạt chuyên môn, hội thảo chia sẻ kinh nghiệm nhằm nâng cao năng lực triển khai hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường. Đồng thời, khuyến khích giáo viên chủ động tham gia nghiên cứu, học hỏi và cập nhật xu hướng giáo dục mới, từ đó góp phần hoàn thiện quy trình tổ chức và nâng cao hiệu quả quản lý trong nhà trường.

• Thiết lập cơ chế phối hợp và làm việc có hệ thống:

Trong quá trình triển khai kế hoạch, cần xây dựng quy trình phối hợp rõ ràng giữa các bộ phận, tổ chuyên môn và các lực lượng liên quan. Việc phân công nhiệm vụ cụ thể, gắn với trách nhiệm cá nhân sẽ giúp các hoạt động được thực hiện đồng bộ, tránh chồng chéo và nâng cao hiệu quả tổ chức. Qua đó, hình thành môi trường làm việc có tính kỷ cương nhưng vẫn linh hoạt, phù hợp với đặc điểm của nhà trường phổ thông hiện đại.

• Phát huy cơ chế sáng tạo và phản hồi trong tổ chức thực hiện:

Nhà trường cần tạo điều kiện để giáo viên, cán bộ và học sinh được tham gia đóng góp ý kiến trong quá trình tổ chức các hoạt động văn hóa. Có thể thông qua các buổi họp chuyên môn, diễn đàn trao đổi, khảo sát ý kiến hoặc các kênh phản hồi nội bộ. Việc khuyến khích đề xuất sáng kiến sẽ giúp đa dạng hóa hình thức tổ chức, đồng thời nâng cao tính chủ động và trách nhiệm của các thành viên.

• Tăng cường điều chỉnh và cải tiến trong quá trình thực hiện:

Trong quá trình triển khai, ban giám hiệu cần thường xuyên theo dõi, đánh giá và kịp thời điều chỉnh các hoạt động cho phù hợp với thực tiễn.

Việc kết hợp giữa giám sát và hỗ trợ sẽ giúp các hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường được thực hiện hiệu quả, đồng thời tạo điều kiện để các giá trị văn hóa được hình thành và lan tỏa một cách bền vững trong toàn trường.

2.1.3. Tăng cường chỉ đạo thực hiện hoạt động xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa

** Nội dung và cách thực hiện biện pháp*

• Tăng cường truyền thông và định hướng trong công tác chỉ đạo:

Ban giám hiệu cần tổ chức các cuộc họp định kỳ, sinh hoạt chuyên môn hoặc các buổi trao đổi để phổ biến kịp thời định hướng phát triển, kế hoạch và các quy định liên quan đến xây dựng văn hóa nhà trường. Trong quá trình này, lãnh đạo nhà trường cần thể hiện rõ cam kết về việc bố trí nguồn lực, thời gian và điều kiện cần thiết để triển khai các hoạt động văn hóa. Đồng thời, việc giải thích rõ mục tiêu, ý nghĩa và định hướng phát triển sẽ giúp giáo viên và cán bộ nhân viên hiểu, đồng thuận và chủ động thực hiện.

• Đa dạng hóa phương thức chỉ đạo và ứng dụng công nghệ thông tin:

Công tác chỉ đạo cần được thực hiện linh hoạt thông qua nhiều hình thức như trực tiếp (họp, tập huấn, trao đổi) và gián tiếp (hệ thống quản lý nội bộ, email, nền tảng số,...). Việc ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý và điều hành sẽ giúp thông tin được truyền tải nhanh chóng, chính xác, đồng thời tạo điều kiện để lãnh đạo nhà trường tiếp nhận phản hồi kịp thời từ các bộ phận. Qua đó, các chỉ đạo có thể được điều chỉnh linh hoạt, phù hợp với thực tiễn triển khai.

• Phát huy sự tham gia của các lực lượng trong nhà trường:

Nhà trường cần tạo cơ chế để giáo viên, cán bộ nhân viên và học sinh được tham gia đóng góp ý kiến trong quá trình xây dựng và thực hiện các hoạt động văn hóa. Sự tham gia này không chỉ giúp nâng cao chất lượng các hoạt động mà còn góp phần tạo sự gắn kết và lan tỏa các giá trị văn hóa trong toàn trường.

• Bảo đảm tính nhất quán và liên tục trong chỉ đạo thực hiện:

Ban giám hiệu cần theo dõi sát quá trình triển khai, kịp thời đưa ra các chỉ đạo bổ sung, điều chỉnh khi cần thiết. Việc chỉ đạo cần được thực hiện một cách nghiêm túc, có trách nhiệm và bám sát kế hoạch đã đề ra, qua đó bảo đảm các hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường được triển khai đồng bộ, hiệu quả và mang tính bền vững.

2.1.4. Tăng cường kiểm tra, đánh giá hoạt động xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa

* Nội dung và cách thực hiện biện pháp

- Thực hiện đánh giá theo hướng đa nguồn, đa phương pháp:

Nhà trường cần triển khai công tác kiểm tra, đánh giá dựa trên nhiều nguồn thông tin khác nhau nhằm bảo đảm tính khách quan và toàn diện. Các phương pháp như khảo sát, phỏng vấn, quan sát thực tế và phân tích hồ sơ, dữ liệu cần được kết hợp linh hoạt. Việc sử dụng đa dạng phương pháp sẽ giúp ban giám hiệu có cái nhìn đầy đủ về thực trạng văn hóa nhà trường cũng như hiệu quả của các hoạt động đã triển khai.

- Xây dựng quy trình kiểm tra, đánh giá theo chu kỳ:

Công tác kiểm tra, đánh giá cần được thực hiện một cách thường xuyên, có kế hoạch và theo chu kỳ rõ ràng. Quy trình này bao gồm các bước như xây dựng kế hoạch kiểm tra, thu thập thông tin, phân tích kết quả và đưa ra kết luận đánh giá. Việc lồng ghép hoạt động kiểm tra, đánh giá vào các giai đoạn quan trọng trong quá trình xây dựng văn hóa nhà trường sẽ giúp bảo đảm tính liên tục và kịp thời điều chỉnh khi cần thiết.

- Gắn đánh giá với cải tiến liên tục:

Kết quả kiểm tra, đánh giá không chỉ nhằm phản ánh thực trạng mà còn là cơ sở để đề xuất các biện pháp điều chỉnh và cải tiến. Trên cơ sở các kết luận đánh giá, nhà trường cần xác định rõ những nội dung cần phát huy và những vấn đề cần khắc phục, từ đó xây dựng kế hoạch cải tiến phù hợp nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường trong các giai đoạn tiếp theo.

- Ứng dụng công nghệ thông tin trong kiểm tra, đánh giá:

Nhà trường cần tăng cường sử dụng các công cụ công nghệ trong quá trình kiểm tra, đánh giá như hệ thống quản lý học tập, phần mềm khảo sát, cơ sở dữ liệu nội bộ và các công cụ phân tích thông tin. Việc ứng dụng công nghệ sẽ giúp quá trình thu thập, xử lý và phân tích dữ liệu diễn ra nhanh chóng, chính xác, đồng thời hỗ trợ lãnh đạo nhà trường đưa ra các quyết định quản lý kịp thời và hiệu quả.

2.1.5. Đẩy mạnh đầu tư cơ sở vật chất

* Nội dung và cách thực hiện biện pháp

- Đầu tư cơ sở vật chất phục vụ dạy học và hoạt động trải nghiệm:

Nhà trường cần tiếp tục hoàn thiện hệ thống phòng học, phòng chức năng và không gian học

tập theo hướng hiện đại, linh hoạt, đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục phổ thông. Các không gian như phòng thí nghiệm, phòng STEM, Makerspace, phòng tin học cần được trang bị đầy đủ thiết bị, học liệu nhằm hỗ trợ học sinh phát triển năng lực thực hành, nghiên cứu và sáng tạo.

- Tăng cường ứng dụng công nghệ trong dạy học và quản lý:

Đẩy mạnh đầu tư các thiết bị công nghệ như bảng tương tác, hệ thống trình chiếu, phần mềm dạy học và các nền tảng số hỗ trợ quản lý. Việc ứng dụng công nghệ không chỉ nâng cao hiệu quả dạy học mà còn góp phần hình thành môi trường học tập hiện đại, phù hợp với định hướng giáo dục số và phát triển năng lực công nghệ cho học sinh.

- Phát triển hệ thống dữ liệu và hạ tầng công nghệ thông tin:

Nhà trường cần xây dựng và hoàn thiện hệ thống cơ sở dữ liệu phục vụ công tác quản lý, giảng dạy và đánh giá. Việc nâng cấp hạ tầng mạng, hệ thống máy tính và các nền tảng quản lý học tập sẽ giúp việc trao đổi thông tin, lưu trữ dữ liệu và tổ chức hoạt động giáo dục được thực hiện nhanh chóng, chính xác và hiệu quả hơn.

- Chú trọng cơ sở vật chất phục vụ đời sống và phát triển toàn diện của học sinh:

Bên cạnh các không gian học tập, nhà trường cần quan tâm đến các khu vực phục vụ sinh hoạt và phát triển thể chất, tinh thần cho học sinh như thư viện, khu thể thao, không gian sinh hoạt chung. Những yếu tố này góp phần tạo nên môi trường học đường thân thiện, tích cực, đồng thời hỗ trợ việc hình thành và phát triển các giá trị văn hóa nhà trường.

- Gắn đầu tư cơ sở vật chất với xây dựng văn hóa nhà trường:

Việc đầu tư và sử dụng cơ sở vật chất cần hướng tới việc thể hiện và lan tỏa các giá trị văn hóa của nhà trường. Không gian học tập, cảnh quan và cách thức tổ chức môi trường giáo dục cần phản ánh rõ nét bản sắc riêng, góp phần hình thành ý thức giữ gìn, phát huy văn hóa và tạo niềm tự hào cho học sinh và đội ngũ trong nhà trường.

2.2. Khảo nghiệm biện pháp

Sau khi thu thập dữ liệu khảo sát từ cán bộ, giáo viên, học sinh, tác giả tiến hành tổng hợp, xử lý và phân tích số liệu bằng phương pháp thống kê mô tả (tính điểm trung bình, so sánh, xếp thứ bậc). Kết quả khảo nghiệm được sử dụng làm căn cứ để đánh giá mức độ phù hợp của các biện pháp, đồng thời đề xuất điều chỉnh nhằm nâng cao hiệu quả áp dụng trong thực tiễn quản lý tại nhà trường.

Bảng 1. Kết quả khảo nghiệm tính cần thiết của các biện pháp nâng cao nhận thức quản lý hoạt động xây dựng VHNT Trường THCS & THPT Phenikaa

Biện pháp	GV		HS		Tổng điểm	
	ĐTB	Thứ bậc	ĐTB	Thứ bậc	ĐTB	Thứ bậc
Cải tiến hoạt động lập kế hoạch xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa	4,2	2	3,8	4	4,0	4
Đổi mới hoạt động tổ chức thực hiện kế hoạch xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa	3,8	4	4,7	1	4,25	2
Tăng cường chỉ đạo thực hiện hoạt động xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa	4,5	1	4,2	3	4,35	1
Tăng cường kiểm tra, đánh giá hoạt động xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa	4,1	3	3,4	5	3,75	5
Đẩy mạnh đầu tư cơ sở vật chất	3,5	5	4,6	2	4,05	3

Qua Bảng 1, có thể nhận thấy rằng các biện pháp đề xuất đều được đánh giá ở mức rất cần thiết theo tiêu chuẩn đã xác định (ĐTB từ 3,01 trở lên). Điểm trung bình chung của các biện pháp dao động từ 3,75 đến 4,35, cho thấy sự đồng thuận cao của cả giáo viên và học sinh về tính cấp thiết của các giải pháp quản lý hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường tại Trường THCS

& THPT Phenikaa. Nhìn chung, kết quả khảo nghiệm khẳng định các biện pháp đề xuất có tính cần thiết cao và phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường. Đây là cơ sở quan trọng để Trường THCS & THPT Phenikaa triển khai đồng bộ các biện pháp nhằm nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường trong giai đoạn hiện nay.

Bảng 2. Kết quả khảo nghiệm tính khả thi của các biện pháp nâng cao nhận thức quản lý hoạt động xây dựng VHNT Trường THCS & THPT Phenikaa

Biện pháp	GV		HS		Tổng điểm	
	ĐTB	Thứ bậc	ĐTB	Thứ bậc	ĐTB	Thứ bậc
Cải tiến hoạt động lập kế hoạch xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa	4,2	2	3,6	5	3,9	4
Đổi mới hoạt động tổ chức thực hiện kế hoạch xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa	3,9	4	3,8	4	3,85	5
Tăng cường chỉ đạo thực hiện hoạt động xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa	3,8	5	4,1	3	3,95	3
Tăng cường kiểm tra, đánh giá hoạt động xây dựng VHNT tại Trường THCS & THPT Phenikaa	4,0	3	4,4	1	4,2	2
Đẩy mạnh đầu tư cơ sở vật chất	4,5	1	4,2	2	4,35	1

Qua kết quả khảo nghiệm ở Bảng 2, có thể nhận thấy rằng các biện pháp đề xuất đều được đánh giá có tính khả thi cao, với điểm trung bình chung dao động từ 3,85 đến 4,35, đều thuộc mức “khả thi”

đến “rất khả thi” theo tiêu chuẩn đã xác định. Điều này cho thấy các biện pháp không chỉ cần thiết mà còn có khả năng triển khai hiệu quả trong thực tiễn tại Trường THCS & THPT Phenikaa.

III. KẾT LUẬN

Kết quả nghiên cứu của tác giả đã đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường tại Trường THCS & THPT Phenikaa – phường Xuân Phương, thành phố Hà Nội. Kết quả khảo nghiệm cho thấy các biện pháp này đều

được đánh giá có tính cần thiết và khả thi cao, phù hợp với điều kiện thực tiễn của nhà trường. Đây là cơ sở quan trọng để nhà trường vận dụng trong quá trình nâng cao hiệu quả quản lý hoạt động xây dựng văn hóa nhà trường trong thời gian tới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Ban chấp hành Trung ương Đảng (2013). *Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, Nghị quyết số 29 - NQ/TW ngày 4/11/2013 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI.*

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2018), *Chuẩn nghề nghiệp giáo viên cơ sở giáo dục phổ thông, Thông tư Số: 20/2018/TT-BGDĐT, ngày 22 tháng 8 năm 2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo*

Bùi Minh Hiền (2012), *Quản lý giáo dục*, Nxb Đại học Sư phạm, Hà Nội.

Trần Kiểm, Bùi Minh Hiền (2006), *Quản lý và lãnh đạo nhà trường, Giáo trình trường ĐHSPHN – Khoa Quản lý giáo dục.*

Quốc hội Việt Nam (2019), *Luật Giáo dục*, Nxb chính trị Quốc gia Hà Nội, Hà Nội.